

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

1

לפני :

כב' השופטת הבכירה אריאלה גילצר-כץ
נציג ציבור (עובדים) מר משה בן דוד
נציג ציבור (מעסיקים) מר יעקב אורנשטיין

המבקש :

יצחק זאב סולובייצ'יק
ע"י ב"כ: עו"ד יעקב אביעד

-

המשיב :

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד יוסף פולסקי

פסק דין

2

3

האם נישום אשר משכיר דירת מגורים בחו"ל יהיה פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי – זוהי הסוגיה
העומדת להכרעתנו בבקשה לאישור תובענה ייצוגית זו.

4

5

6

העובדות כפי שעלו מכתבי הטענות

7

8

1. המוסד לביטוח לאומי הוא תאגיד סטטוטורי אשר פועל על פי הוראות חוק הביטוח הלאומי.

9

10

2. המבקש, יליד 30.8.84, דיווח למס הכנסה על הכנסות פאסיביות מהשכרת דירה למגורים
בחו"ל (דו"חות צורפו כנספחים ו'1 - ו'4 לבקשת האישור).

11

12

13

3. ביום 27.4.20 נשלח למבקש מכתב על ידי המשיב בו צוין כי נתקבלו אצל המשיב שומות מס
הכנסה של המבקש לשנים 2012 - 2015 וכי עליו להסדיר את מעמדו והוא מתבקש ליתן פרטים
בכתב על הכנסותיו ומקורן (נספח ז' לבקשת האישור).

14

15

16

17

4. ביום 11.5.20 שלח המשיב למבקש הודעה על "שינויים בחשבונך בביטוח לאומי" ובה דרישת
תשלום ע"ס 28,807 ₪ (נספח ט' לבקשת האישור).

18

19

20

21

22

* כל הנספחים צורפו לתובענה ולא לבקשת האישור.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

5. ביום 7.6.20 שלח המבקש למשיב מכתב מפורט בו הודגש כי הכנסות המבקש אינן מעבודה אלא מדמי שכירות למגורים שהתקבלו בחו"ל אשר אינם מחויבים בדמי ביטוח לאומי. המבקש צירף רשימת השוכרים וביקש את ביטול החוב הנטען (נספח י' לבקשת האישור).
6. ביום 27.10.20 שלח המשיב למבקש דרישה לתשלום על פי סעיפים 4 ו-5 לפקודת המיסים (גבייה). הדרישה כללה התראה לפני תפיסת רכושו ו/או עיקולים ע"ס של 29,484 ₪ (נספח ט"ז לבקשת האישור).
7. ביום 23.11.2020 ניתן פסק דין בבית הדין האזורי בירושלים (ב"ל 25768-08-19 **ברוך מרדכי אולך – המל"ל**, ניתן ביום 23.11.20) אשר קבע כי אם בחר תושב ישראל ב"מסלול מיוחד" של תשלום מס הכנסה (15%) יהיה פטור מתשלום ביטוח לאומי על הכנסה זו כפי שהדבר למי שבחר במסלול של הכנסה בשיעורים רגילים. בית הדין הארצי אישר את קביעת בית הדין האזורי וקבע כי "הכנסה מדמי שכירות מהשכרת מקרקעין מחוץ לישראל, שאינה הכנסה מעסק כמשמעה בסעיף 2(1) לפקודה, פטורה מתשלום דמי ביטוח לפי סעיף 350(א)(7) לחוק, בין אם דווחה למס הכנסה במסלול הרגיל ובין אם דווחה במסלול המיוחד" (עב"ל (ארצי) 60019-12-20 המוסד לביטוח לאומי - ברוך מרדכי אולך, ניתן ביום 4.1.22).

טענות הצדדים (כפי שעלו מכתבי הטענות וכנכתב בהם)

טענות המבקש

1. מבוטח שיש לו הכנסה פאסיבית משכר דירה למגורים בחו"ל יכול לבחור לשלם מס הכנסה "רגיל" לפי סעיף 121 לפקודה או מס הכנסה מופחת בשיעור 15% לפי סעיף 122א. לפקודה.
2. אין מחלוקת כי כאשר הנישום בחר בתשלום מס הכנסה לפי 122א. לפקודה הוא פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי.
3. המבקש טוען, כי לא ייתכן שאם המבוטח בחר במסלול של תשלום 15% מס הכנסה הוא יהיה פטור מדמי ביטוח לאומי ולעומת זאת אם הוא בחר בתשלום של מס "רגיל", אותן הכנסות פאסיביות יהפכו להכנסות מ"עסק" והן יהיו חייבות בדמי ביטוח לאומי (סעיף 4.8 לבקשה).
4. על המשיב להשיב סכומים שנגבו ביתר.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

- 1 הגשת הבקשה לאישור מהווה "בלם" מפני התיישנות תביעותיהם הפרטניות של חברי הקבוצה
2 לאחר חלוף 7 שנים מיום היווצרות עילת תביעתם.
3
- 4 עילת התביעה היא עשיית עושר ולא במשפט. המשיב גובה סכומי כסף גדולים מבלי שהוא זכאי
5 להם.
6
- 7 קיימות שאלות עובדתיות ומשפטיות משותפות לחברי הקבוצה ואפשרות סבירה להכרעה
8 לטובת הקבוצה.
9
- 10 התובענה הייצוגית מתאימה ביותר להכרעה במחלוקת.
11
- 12 הסכומים הנגבים מחברי הקבוצה שלא כדין הם בדרך כלל נמוכים. חברי הקבוצה כלל אינם
13 יודעים כי המשיב פועל בניגוד לדין כאשר הוא גובה את הסכומים הנ"ל.
14
- 15 רבים מקרב חברי הקבוצה כלל אינם מסוגלים לברר בעצמם או לדרוש את הזכויות המגיעות
16 להם בדין (במקרים רבים מדובר בעולים חדשים), לרבות זכותם לכך שהמשיב לא יגבה מהם
17 סכפים שלא כדין או שיחזיר להם סכומים ששולמו על ידם ביתר (ס' 11.3 ו 11.4 לבקשה)
18
- 19 המבקש ייצג בדרך הולמת את עניינם של כל חברי הקבוצה. הזכויות והאינטרסים שלו זהים
20 לחברי הקבוצה. המבקש יזם את ההליך בתום לב, על מנת לאפשר לכלל חברי הקבוצה לקבל
21 מן המשיב סכומי כסף המגיעים להם.
22
- 23 היקף הקבוצה: הנתונים אודות חברי הקבוצה שחויבו בדמי ביטוח לאומי שלא כדין והסכומים
24 שנגבו או ייגבו מהם מצויים אך ורק בידי המשיב.
25 בהתחשב במספר המשוער של חברי הקבוצה ובסכומי החזר האישיים סביר להניח כי מדובר
26 על סכומים גבוהים ביחס לכל חברי הקבוצה.
27 ההיקף המדויק של ההשבה ייקבע במסגרת בירור התובענה הייצוגית גופה על ידי ממונה מטעם
28 בית הדין.
29

טענות המשיב

- 30
31
- 32 1. על הטוען לפטור מתשלום דמי ביטוח לאומי מוטל נטל ההוכחה עליו.
33
- 34 2. הכנסה פטורה היא הכנסה אשר חלות עליה סעיף 122 א לפקודת מס הכנסה.
35

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
3. סעיף 122 א. מאפשר ליחיד לבחור מסלול מיסוי רגיל או במסלול מיסוי ייחודי.
4. המבקש בחר משיקוליו את המסלול הרגיל (ס' 121 לפקודה) ולא את המסלול האחר (סעיף 122 א. לפקודה) המבקש לא יכול להתנער לאחר שבחר בדרך מסוימת על פי הפקודה.
5. פסק הדין בעניין אולך ניתן בשגגה ומנוגד ללשון ולפסיקת ביה"ד.
6. רק בדיון העלה מותב בית הדין הארצי את השאלות ביחס להכנסות לשכירות למגורים בארץ ולכך שנוסח החוק באשר לשכירות מגורים בארץ, דומה לנוסח החוק באשר לשכירות ממקרקעין בחו"ל, ואילו עמדת המל"ל שונה באשר לשני סוגי ההכנסות (בשכירות למגורים בארץ שאינה עולה כדי הכנסה מעסק סבור המל"ל כי יש ליתן פטור מחיוב דמי ביטוח ללא קשר למסלול המיסוי, ואילו ביחס לשכירות מקרקעין בחו"ל, סבור המל"ל כי מתן הפטור הפטור מותנה במיסוי בהתאם לסעיף 122א לפקודה).
7. בהתאם לשאלות שהועלו, ביקש המל"ל להשיב ולבאר את עמדתו המלאה אולם נטען ע"י מר אולך כי המדובר בהרחבת חזית ומשכך לא הותר למל"ל לטעון ביחס לכך (סעיפים 17 - 19 לפסק דינו של בית הדין הארצי בעניין אולך).
8. הכנסות מדמי שכירות בחו"ל פטורות אך וככל שחלים עליה הוראות מס מוגבל (החוזר צורף כנספח "א" לבקשת האישור).
9. כוונת המחוקק ביחס להכנסות מדמי שכירות בחו"ל הייתה שלא ליתן פטור גורף מדמי ביטוח מהכנסות אלו, אלא אם נבחר מסלול מיסוי בשיעור קצוב ומוגבל, אולם ככל שהנישום השאיר את מסלול המיסוי הרגיל הרי שעליו לשלם מס הכנסה בשיעור מס שולי על הכנסות אלו ולהיות מחויב בדמי ביטוח.
10. ביה"ד הארצי לא נתן משקל ראוי לפרשנות המאסדר.
11. בסמוך לתיקון מס' 103 לחוק הביטוח הלאומי הוציא המל"ל חוזר במסגרתו הוסברה עמדת המל"ל אשר גרסה כי ביחס להכנסות לשכירות למגורים בארץ (שאינן עולות כדי הכנסה מעסק) לא חל שינוי ואילו ביחס להכנסות משכירות בחו"ל, נקבע פטור אך וככל שחלות על הכנסה זו ההוראות הקבועות בסעיף 122א לפקודה ומשולם שיעור מס מיוחד.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

11. סעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי דן במתן החזר דמי ביטוח. אין מקור להשבת כספי ביטוח לאומי ולכן אין עילה מכוח עשיית עושר ולא במשפט.
12. אישור התובענה היא על פי פרט 11 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות. על מנת שתקום לאדם זכות להחזר דמי ביטוח, עליו להגיש בקשה בהתאם לתנאי סעיף 362 לחוק. כל עוד המל"ל לא דחה בקשה פרטנית לפי סעיף 362 לחוק להחזר דמי ביטוח, לא מתגבשת עילת "השבה". השבת דמי ביטוח טעונה בירור פרטני, על יסוד ראיות פרטניות, כפי שנקבע בסעיף 362 לחוק. בהיעדר ראיות אלה, לא ניתן לקבוע אם קיימת זכות להחזר או לקבוע את סכומו.
13. סעיף 362 לחוק קובע מתווה ספציפי לקבלת החזר דמי ביטוח. אין עילה להשבת דמי ביטוח מכוח "עילות כלליות" כגון דיני עשיית עושר ולא במשפט אינו חל בנסיבות סעיף 6א לחוק עשיית עושר ולא במשפט שכן קיים מתווה ספציפי להשבת דמי ביטוח לאומי ששולמו ביתר.
14. המבקש הגדיר את עילות התובענה בהתאם להוראות שונות שאינן חוק הביטוח הלאומי. אין עילת תביעה אישית "מחוץ" לסעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי, ולא יינתן החזר דמי ביטוח אלא בהתאם להוראות סעיף 362 לחוק.
15. החוק לא מטיל על המל"ל ליזום עבור המבקשת החזר דמי ביטוח. בהעדר בקשה להחזיר דמי ביטוח כנדרש, בצירוף הראיות הפרטניות הרלוונטיות ככל שנדרש, לא נוצרה מחלוקת קונקרטית שהמל"ל התבקש לברר. המל"ל לא דחה כל בקשה של חברי הקבוצה הנטענת. לא התגבשה עילת תביעה לקבלת סעד של השבה.
16. לא מתמלאים תנאי סעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות.
17. איש מחברי הקבוצה הנטענת לא מילא אחר הוראות הדין לקבלת הסעד משכך זכות להחזר דמי ביטוח אינה יכולה לקום. בלא המצאת ראיות פרטניות חיוניות לבירור מעמדו של אדם, לרבות הכנסתו. ללא בקשה להחזר דמי ביטוח, לא ניתן לברר אם קיימת יתרת זכות להחזר, או לקבוע את גובהה. אין בבקשת האישור תשתית ראייתית מספקת גם לא להוכחת קיומה של קבוצת תובעים בעלי זכות השבה ולו לכאורה.
18. התובענה לא מעוררת שאלות מהותיות משותפות.
19. על חברי הקבוצה למצות את ההליך הפרטני.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
20. התובענה אינה הדרך היעילה וההוגנת לנהל את התהליך.
21. לא מדובר בסכומים נמוכים. נזקו של המבקש עומד על 30,000 ₪.
22. התביעה הפרטנית אינה כרוכה בתשלום האגרה כך שאין מניעה לנהל תביעות פרטניות.
23. על פי נספחי המבקש, לאחר קבלת השומות מרשות המסים נשלחת הודעת בירור למבוטח ועליו לפנות למל"ל ולעדכן פרטים אודות הכנסותיו ומקורן. על המבוטח (שאינו עובד שכיר) להגיש דוח מתאים למל"ל אודות הכנסתו על פי ס' 345(א) 355(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי ותקנה 7 לתקנות הביטוח הלאומי (גביית דמי ביטוח) התשי"ד-1954 המחייבים הגשת דו"ח על הכנסתו).
24. נדחו בקשות לאישור תובענה ייצוגית דומות בנוגע להשבת מס ונקבע כי ניהול תובענה ייצוגית אינה הדרך היעילה להכרעת תובענות כאלו, בהינתן היקף הבירור הפרטני והספציפי הנדרש (ת"צ (מרכז) 20306-12-13 מהילי בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות המיסים, ניתן ביום 29.6.16).
25. למען הזהירות המשיב טוען כי אם ייקבע כי המל"ל פעל בניגוד לפסק הדין של הארצי, יש לקבוע כי הפסיקה תחול באופן פרוספקטיבית במועד מתן פסק הדין ויש לאפשר למל"ל ליתן הודעת חדילה עד הגשתה בפועל או עד למועד פסק הדין של הארצי ולחילופין 90 יום ממועד הגשת בקשת האישור.
26. המל"ל נתן הודעה בתשובתו כי כל מבוטח אשר יפנה בבקשת החזר מפורטת ויוכיח להנחת דעתו של המל"ל כי שולמו דמי ביטוח בגין הכנסות למגורים בחו"ל, החל ממועד מתן פסק הדין של בית הדין הארצי בעניין אולך, יושבו לו דמי הביטוח.
27. לחילופי חילופין טוען המשיב כי סעד ההשבה הוא ל- 24 חודשים שקדמו להגשת הבקשה ואין לחייב השבה בתוספת ריבית או הצמדה אלא לכל היותר לפי סעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי.
28. המל"ל שומר לעצמו את הזכות לטעון לעניין היקף הקבוצה והסכומים הנתענים.
29. גם לו הייתה מתקבלת טענת ההשבה יהיה צורך בעריכת דיונים פרטניים כנדרש לפי סעיף 362 לחוק, ואין בסיס משותף לחברי הקבוצה.
30. לזכות המל"ל עומדת חזקת התקזזות ועל המבקש לסתור חזקה זו.
- שאר טענות הצדדים תועלנה במסגרת ההכרעה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

עדויות

1 מטעם המבקש שמענו את עדות המבקש ואת העדה מטעמו, גב' רחל סרי, מרכזת בכירה באגף ביטוח
2 וגבייה במל"ל.
3

4 מטעם המשיב שמענו את עדויותיהם של מר יאיר גורדון, העובד באגף ביטוח וגבייה במל"ל
5 וגב' אלינה משה, ממונה בכירה באגף גבייה מלא שכירים במל"ל.
6
7

הכרעה

8
9
10 לאחר ששמענו את העדויות, עיינו במסמכים שהוגשו ובחנו את טענות הצדדים, באנו לכלל מסקנה
11 כי דין הבקשה להידחות.
12

מס הכנסה על השכרת דירות בחו"ל

13
14
15
16
17 1. הכנסה מדמי שכירות של דירה בחו"ל חייבת במס הכנסה אולם ניתן לבחור ב- 2 מסלולים
18 לצורך תשלום המס.
19

20 2. המסלול ראשון הוא על פי סעיף 121 לפקודת מס הכנסה:

21
22 121. (א) המס על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס יהיה כלהלן:

23 (1) על כל שקל חדש מ-238,800 השקלים החדשים הראשונים

24 – 31%;

25 (2) על כל שקל חדש מ-238,801 שקלים חדשים עד 496,920

26 שקלים חדשים – 35%;

27 (3) על כל שקל חדש נוסף – 47%.
28

29 3. המסלול השני הוא על פי סעיף 122 א. לפקודת מס הכנסה:

30
31 122א. (א) יחיד שהיתה לו בשנת המס הכנסה מדמי שכירות מהשכרת מקרקעין
32 מחוץ לישראל רשאי לשלם עליה מס בשיעור של 15%, במקום המס
33 שהוא חייב בו לפי סעיף 121, אם ההכנסה אינה הכנסה מעסק כאמור
34 בסעיף 2(1).

35 (ב) יחיד שבחר לשלם מס כאמור בסעיף קטן (א), אינו זכאי לנכות הוצאות
36 שהוצאו בייצור ההכנסה מדמי שכירות, למעט פחת, וכן אינו זכאי
37 לקיזוז, לזיכוי או לפטור מההכנסה מדמי השכירות או מהמס החל
38 עליה, לרבות זיכוי כאמור בחלק י' פרק שלישי.

39 (ג) לענין סעיף זה, "מקרקעין" - לרבות חלק מהם.
40

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

4. מסלול על פי סעיף 121 מחייב מס מלא על פי המס השולי אך ניתן לנכות ממנו הוצאות ומסלול על פי 122א שבו קיים מס בגובה של 15% בלבד וקבוע אך ללא ניכוי הוצאות אבל הסעיף מבהיר כי אם מדובר בהכנסה מעסק לא ניתן לפעול במסלול של 122א.

דמי ביטוח לאומי על השכרת דירות בחו"ל

5. חישוב הכנסתו של מבוטח לצורך דמי ביטוח לאומי יעשה על פי הקבוע בסעיפים 345 לחוק הביטוח הלאומי. הכנסתו של עצמאי מחויבת בביטוח לאומי רק על בסיס סעיפים 1) ו-2) (8) לפקודת מס הכנסה (השתכרות מעבודה והשתכרות מחקלאות) ומי שאינו עובד ואינו עצמאי על בסיס סעיף 2 לפקודה בכללותו:

345. (א) עובד עצמאי יראו כהכנסתו השנתית את הכנסתו מהמקורות המפורטים בפסקאות (1) ו- (8) של סעיף 2 לפקודת מס הכנסה, ומי שאינו עובד ואינו עצמאי יראו כהכנסתו השנתית את הכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף 2 האמור, והכל - בשנת המס שבעדה משתלמים דמי הביטוח (להלן - השנה השוטפת), ולאחר שנכנסו ההוצאות הקשורות במישרין בהשגת ההכנסה.

6. סעיף 350 לחוק קובע אילו הכנסות פטורות מתשלום ביטוח לאומי:

350. (א) לענין תשלום דמי ביטוח לא יראו כהכנסה -

...

(7) הכנסה מדמי שכירות שחלות עליה הוראות סעיף 122 לפקודת מס הכנסה, הכנסה מדמי שכירות מחוץ לישראל שחלות עליה הוראות סעיף 122א לפקודת מס הכנסה והכנסה שאינה הכנסה מעבודה כעובד או כעובד עצמאי, הפטורה ממס לפי כל דין, למעט הכנסה מפנסיה מוקדמת כהגדרתה בסעיף 345ב(א), ולמעט הכנסה שיקבע שר האוצר, בהסכמת שר הרווחה, באישור ועדת הכספים של הכנסת;

7. חוק הביטוח הלאומי פוטר מתשלום ביטוח לאומי בהשכרת דירות מגורים בחו"ל עת נישום פועל על פי סעיף 122א לפקודת מס הכנסה. הסעיף שותק לענין סעיף 121. משכך, נשאלת השאלה האם גם במסלול 121 קיים פטור מתשלום ביטוח לאומי?

8. סוגיה זו הגיעה לפתחו תחילה של בית הדין האזורי לעבודה ולאחר מכן לבית הדין הארצי לעבודה. בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים נקבע כי קיים פטור מתשלום ביטוח לאומי

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

- 1 בהשכרת דירות גם על פי במסלול 121 לפקודה כפי שקיים פטור על פי מסלול 122א ובלבד שלא
2 מדובר בעסק (בי"ל (ירושלים) 25768-08-19 ברוך מרדכי אולך - המוסד לביטוח לאומי, ניתן
3 ביום 23.11.20). על פסק הדין של בית הדין האזורי הוגש ערעור לבית הדין הארצי. וכך נקבע
4 בפסק הדין בערעור:
5
- 6 "מכל האמור לעיל עולה אפוא כי הכנסה מדמי שכירות מהשכרת מקרקעין מחוץ לישראל,
7 שאינה הכנסה מעסק כמשמעה בסעיף 12(1) לפקודה, פטורה מתשלום דמי ביטוח לפי סעיף
8 350(א)(7) לחוק, בין אם דווחה למס הכנסה במסלול הרגיל ובין אם דווחה במסלול המיוחד.
9 משכך, דין ערעור המוסד להידחות" (עב"ל (ארצי) 60019-12-20 המוסד לביטוח לאומי - ברוך
10 מרדכי אולך, ניתן ביום 4.1.22)(להלן: הלכת אולך).
- 11 9. אם כן, נוכח פסיקתו של בית הדין הארצי אין לנכות דמי ביטוח לאומי משכירות דמי מגורים
12 בחו"ל עת פועל נישום גם על פי סעיף 121 לפקודה.
13
- 14 10. המשיב חולק לאורך כל ההליך בפנינו על פסק דין בעניין הלכת אולך. המשיב לא הגיש בג"צ
15 כנגד פסק דינו של ביה"ד הארצי ולכן, אין כל מקום לטענה זו.
16
- 17 11. טוען המשיב כי לא ניתן לאתר כל כוונה בחוק לפטור גורף מהכנסות שכירות מגורים בחו"ל
18 ובחוק קיימות 2 הוראות חוק שונות וכי המחוקק לא פטר את ההכנסה בשל סיווגה אלא בשל
19 מסלולה. בין אם צודק המשיב או לא הרי לנוכח קביעת ביה"ד הארצי בעניין אולך, אין לה
20 מקום. כך לעניין כל טענות המשיב בכל הנוגע לחוזר המל"ל בנוגע לכך (ראו לעיל בטענות
21 המשיב).
22
- 23 12. סיכום ביניים - אם כן, ההלכה היא כי המשכיר דירות מגורים בחו"ל פטור מתשלום מי ביטוח
24 לאומי בין דיווח על פי מסלול 121 ובין אם דיווח על פי מסלול 122א.
25
26
27 **ממתי חלה פסיקת בית הדין הארצי בעניין אולך?**
28
- 29 13. טוען המשיב כי הלכת אולך אם חלה, היא חלה מיום מתן פסק הדין (4.1.22). טענת המשיב
30 היא כי מדובר בתחולה פרוספקטיבית של הלכת אולך.
31
- 32 14. כל הלכה שהיא על פי רוב הלכה חדשה תחול לעבר ולהווה: "נקודת המוצא ביחס להלכה
33 שיפוטית חדשה, המשנה פרשנות חוק קודמת, היא שונה, ועל פיה, תחולתה של ההלכה היא

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

1 פרוספקטיבית ורטרוספקטיבית כאחד, אלא אם כן טעמים מיוחדים, המעוגנים בשיקולים
2 מעשיים, מצדיקים להחילה מכאן ולהבא בלבד" (דנא 3993/07 פקיד שומה ירושלים 3 נ'
3 איקאפוד בע"מ, ניתן ביום 14.7.11 – פורסם במאגרים האלקטרוניים. שם סעיף 35).

4
5 15. בענינו לא הייתה פסיקה קודמת של ביה"ד הארצי אשר קבעה הלכה אחרת:

6 בפסק דין סולל בונה, שהוא פסק הדין המנחה בעניין, נקבע כי על פי נקודת המוצא העקרונית,
7 הלכה שיפוטית חדשה פועלת הן רטרוספקטיבית והן פרוספקטיבית, אולם בשאלה זו יש
8 לאזן בין מכלול השיקולים הנוגעים בדבר. עוד נקבע כי קיימות נסיבות בהן הלכה תחול באופן
9 פרוספקטיבי בלבד, כאשר ביסוד הצורך לכך עומד אינטרס ההסתמכות של יחידים וגופים
10 שניהלו את ענייניהם על בסיס ההלכה השיפוטית הישנה. באשר לאופן בחינת אינטרס
11 ההסתמכות בשאלת תחולת ההלכה קבע הנשיא ברק בפסק הדין כך:

12 "על כן, אם הסוגיה היא חדשה ולא הוכרעה כלל בעבר, אין לומר כי קיים אינטרס
13 הסתמכות הראוי להגנה. הוא הדין אם ההלכה הישנה לא יצרה, הלכה למעשה, כל
14 הסתמכות של ממש, או אם ההסתמכות לא היתה סבירה, או אם אין ליתן לה משקל ניכר
15 בהתבסס על הסוגיה הנדונה ומהותה של אותה הסתמכות. בכל המקרים האלה ובאחרים
16 אין ליתן משקל כבד לשיקול ההסתמכות, ויש מקום להפעלה רטרוספקטיבית של
17 ההלכה החדשה (ראו *Schaefer, "The Control of 'Sunbursts; Techniques of*
18 *Prospective Overruling"*, 42 *N.Y.U.L. Rev.* 631, 638 (1967)). דוגמאות למצב
19 דברים זה ניתן למצוא במצבים הבאים: ההלכה הקודמת לא היתה של בית המשפט
20 העליון; ההלכה הקודמת לא היתה ברורה, וניתנו לה פירושים שונים; ההלכה הקודמת
21 לוותה בהתנגדות ובהצעות לשינויים; במספר אימרות אגב הסתייגו שופטים מההלכה
22 הקודמת; ההלכה הקודמת לא היתה כלל ידועה לצדדים; הצדדים הסתמכו על הדין הישן
23 תוך שכל אחד נוטל הסיכונים הכרוכים בשינויו (ראו: *Note, "Prospective*
24 *Overruling and Retroactive Application in the Federal Courts"*, 71 *Yale*
25 *L.J.* 907 (1962)). במצבים אלה ורבים אחרים, כל המסתמך על ההלכה הקודמת נוטל על
26 עצמו סיכון ועל כן ניתן לתת להלכה החדשה תוקף רטרוספקטיבי".

27
28 עוד נקבע בפסק הדין, כי מקרי ההסתמכות המצדיקים מתן תוקף רטרוספקטיבי בלבד
29 להלכה חדשה מטבע הדברים אינם רבים, וכי קיומו של אינטרס הסתמכות ופגיעה בו אינם
30 תנאים מספיקים למתן תוקף כזה. בכל מקרה ומקרה, כאשר קיים אינטרס הסתמכות
31 והוכחה פגיעה בו, יש להמשיך ולבחון האם לא ניתן להתגבר על בעיית ההסתמכות בלא לנקוט
32 בתחולה פרוספקטיבית בלבד של ההלכה החדשה. עוד ציין הנשיא ברק כי אינטרס
33 ההסתמכות אינו בעל כוח מוחלט, ויש לאזן בינו לבין הערכים והעקרונות המתנגשים עמו.
34 בית המשפט העליון חזר וביסס את ההלכה האמורה גם בפסק הדין בדנ"א 3993/07 פקיד
35 שומה ירושלים 3 נ' איקאפוד בע"מ (ניתן ביום 14.7.11), ושב והדגיש כי ככלל הלכה משפטית
36 חדשה פועלת הן רטרוספקטיבית והן פרוספקטיבית.

37 אשר על כן, ולאור ההלכה שנקבעה בפסק הדין בעניין סולל בונה וההלכות שיצאו בעקבותיה,
38 יש לבחון האם בנסיבות המקרה שלפנינו יש הצדקה לסטות מהכלל לפיו הלכה משפטית חלה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

1 הן רטרופקטיבית והן פרוספקטיבית ולקבוע, כפי שטוען המעסיק בערעורו, כי הלכת גבעת
2 זאב חלה באופן פרוספקטיבי בלבד, זאת תוך איזון מכלול השיקולים הרלוונטיים לרבות
3 אינטרס ההסתמכות של המעסיק, ככל שהוכח בנסיבות העניין.

4 (עי"ע (ארצי) 1342-01-11 יוסף בשאראת -ראובן באל, ניתן ביום 26.11.13. שם סעיפים 17 -
5 18).

6
7
8 16. אנו סבורים כי במקרה דנא תחול הלכת אולך באופן פרוספקטיבי בלבד ונסביר.

9
10 17. אין בידינו להסכים עם המבקש כי "עיון בהוראות החוק הרלוונטיות בפקודת מס הכנסה ובחוק
11 הביטוח הלאומי ... מלמדות באופן ברור וחד משמעי כי המחוקק ביקש לפטור הכנסות
12 פאסיביות משכ"ד למגורים בחו"ל מדמי ביטוח לאומי" (סעיף 4.20 לבקשת האישור) שכן חוק
13 הביטוח הלאומי מתייחס לפטור מדמי ביטוח לאומי רק למסלול 122א ולא למסלול הרגיל, 121
14 לפקודה ופרשנות לשונית פשוטה תטה לכך שחוק הביטוח הלאומי פוטר מתשלום דמי ביטוח
15 לאומי רק על פי מסלול 122א.

16
17 18. לכן, לא מפתיע כי המל"ל לא פטר מתשלום דמי ביטוח לאומי במסלול סעיף 121 לנוכח
18 הפרשנות הלשונית הבסיסית אשר תומכת בעמדתו. המשיב **הסתמך** על גביית דמי ביטוח לאומי
19 במסלול 121 בהתבסס על סעיף 350 לחוק הביטוח הלאומי.

20
21 19. משכך אנו סבורים כי בנסיבות העניין הלכת אולך חלה רק מיום מתן פסק הדין בבית הדין
22 הארצי לעבודה.

מנגנון הגבייה ע"י ביטוח לאומי

23
24
25
26 20. סעיף 345(ב) לחוק הביטוח הלאומי קובע זיקה בין ההכנסה שעליה משולם מס הכנסה, לבין
27 הכנסה לצרכי דמי ביטוח. דהיינו - ההכנסה לעניין חובת תשלום דמי הביטוח תהא מבוססת
28 על נתוני מס הכנסה:

29
30 345. (א) עובד עצמאי יראו כהכנסתו השנתית את הכנסתו מהמקורות
31 המפורטים בפסקאות (1) ו-(8) של סעיף 2 לפקודת מס הכנסה, ומי שאינו עובד
32 ואינו עובד עצמאי יראו כהכנסתו השנתית את הכנסתו מהמקורות המפורטים
33 בסעיף 2 האמור, והכל - בשנת המס שבעדה משתלמים דמי הביטוח (להלן -
34 השנה השוטפת), ולאחר שנוכו הוצאות הקשורות במישרין בהשגת ההכנסה.
35 (ב) (1) ההכנסה בשנה השוטפת תיקבע על פי השומה הסופית של
36 ההכנסה כאמור לאותה שנה לפני כל פטור, ניכויים וזיכויים לפי

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

- 1 פקודת מס הכנסה (להלן – ההכנסה בשומה), בהפחתת סכומים
2 אלה:
- 3 (א) סכומי דמי ביטוח ומס מקביל המותרים בניכוי מההכנסה
4 בשומה לפי סעיף 47 לפקודת מס הכנסה, ובלבד שלא חלות
5 עליו ההוראות לעניין סכום הניכוי לבעל עסק זעיר כהגדרתו
6 בסעיף 87 לפקודת מס הכנסה;
- 7 (ב) סכום שהותר בניכוי לפי סעיף 47(ב)(1) לפקודת מס
8 הכנסה;
- 9
- 10 21. ביטוח לאומי נסמך על שומות מס הכנסה והוא גובה את דמי הביטוח הלאומי לאחר מס הכנסה
11 והולך אחריו.
- 12
- 13 22. בהתאם לסעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי, המ"ל מחויב לשומה הסופית כפי שהתקבלה
14 ברשות המסים בכפוף לחריגים שונים או בהתאם להוראות שונות.
- 15
- 16 23. אם כן, סיווג ההכנסה יעשה על פי קביעת מס הכנסה.
- 17
- 18 24. שומות מס הכנסה מתבססות על שומות עצמיות או שומה שמוצאת ע"י מס הכנסה (שומה לפי
19 מיטב השפיטה) וכך קיימת חשיבות כפי שיובהר בהמשך:
- 20
- 21 "בטרם סיום אדרש בקצרה לטענת בירן שהופנתה נגד התנהלותו של פקיד השומה.
22 לפי הטענה, כאמור, במשך שנים רבות דיווח בירן על הכנסותיו מדמי שכירות
23 כהכנסות פאסיביות לפי סעיף 2(6) לפקודה, ולא נשמעה בעניין זה כל התנגדות מצד
24 פקיד השומה. לשיטת בירן, התהפכו היוצרות רק בגלל שינוי סעיף 122 לפקודה
25 והשתרעות ההטבה הכרוכה בו על הכנסותיו של בירן. על כן, כך נטען, התנהלותו של
26 פקיד השומה אינה עולה בקנה אחד עם חובת ההגינות המוטלת עליו כרשות
27 מינהלית. אין ממש בטענה זו ודינה להידחות. אכן, במסגרת השומות שהוצאו לבירן
28 עד לשנת 2004 סווגו הכנסותיו מדמי שכירות כהכנסות פאסיביות. אלא ששומות אלו
29 הוצאו בהתבסס על דיווח עצמי של בירן והצהרותיו כפי שהוגשו, מבלי שנעשתה כל
30 בדיקה לגופן של השומות. כידוע, נוכח אילוצי משאבים וכוח אדם, רשות המסים
31 אינה בודקת וחוקרת כל שומה ושומה שמוגשת אליה. במקום זאת, הרשות ממקדת
32 את מאמציה בתיקי מס אשר חקירתם צפויה למקסם את תוחלת תשואת המס
33 שייגבה. בהתאם, עד שנת 2003 עת חוקק תיקון 132 לפקודה, סיווגם של דמי
34 השכירות כהכנסה פאסיבית או עסקית לא גרר השפעה משמעותית על חבות המס
35 של בירן. זאת, משום שסכומם ממילא עלה בעשרות מונים על תקרת ההטבה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

1 הכספית שנקבעה כתנאי לתחולתו של סעיף 122 לפקודה. משעה ששונה סעיף זה
2 ובוטלה תקרת ההטבה, סביר כי השתנו הקריטריונים על פיהם פקידי השומה
3 חוקרים לגופם דיווחים על הכנסות מדמי שכירות. או אז, נדרשה רשות המסים בפעם
4 הראשונה לבחון את דיווחיו של בירן לעומקם. לפיכך, וכפי שנקבע זה לא מכבר
5 בפסיקת בית משפט זה, שעה שלא התקיים הליך שומה לבירן והשומות שהוצאו לו
6 הן בגדר שומות עצמיות, אין בקבלתן משום קביעה פוזיטיבית המאשרת את תוכן
7 הדיווח (ע"א 3328/15 פלוני נ' פקיד שומה אשקלון, פסקה 24 (22.2.2017); ע"א
8 5206/15 אכתילאת נ' פקיד שומה נצרת, פסקה 14 (26.12.2016)).
9 (ע"א 7204/15 פקיד שומה נ' לשם ואח', ניתן ביום 2.1.18. שם סעיף 103).

10
11 25. בפסק הדין שניתן בבית הדין הארצי (דב"ע (ארצי) נה/0-14 "גדות" תעשיות פטרוכימיות בע"מ
12 – המוסד לביטוח לאומי, פד"ע כ"ח 514) נקבע כאשר המשיב מסתמך על שומה שנערכה על ידי
13 רשויות מס הכנסה, ראוי שתהיה התאמה בין קביעות פקיד השומה במס הכנסה לקביעות פקיד
14 הגביה במשיב:

15 ראייה שכזו מוליכה למסקנה כי קביעות עובדתיות הנעשות על-ידי רשות מינהלית אחת,
16 על-פי סמכותה שבחוק, ראויות לכיבוד על-ידי רשות מינהלית שנייה, כאשר הנושא הנדון
17 קשור או משותף לפעילויותיהן ולסמכויותיהן של שתי הרשויות. חריג לכך הוא כאשר רשות
18 המינהלית השנייה הוסמכה במפורש בחוק לחרוג מקביעות אלה או שהוסמכה להבחין
19 הבחנות בתחום שעליו היא מופקדת. דוגמה לכך היא ההוראה בסעיף 164(א) לחוק הביטוח
20 הלאומי, בו נקבע כי מהכנסת עובד עצמאי על-פי שומת מס הכנסה, יופחתו סכומים
21 מסוימים שפורטו.

22 נקודת המוצא צריכה להיות כי ההכרה של פקיד השומה בהוצאות של מעביד, כ"הוצאות
23 עודפות", פירושה - על פניה - כי הוצאות אלה הן אכן "הוצאות למתן טובת הנאה שנתן
24 מעביד לעובדיו ואשר לא ניתן לייחסה לעובד פלוני", כאמור בסעיף 32(11) לפקודה (אין אנו
25 מתיחסים בהקשר זה להכרה של פקיד השומה ב"הוצאות עודפות", המושתתת על טעות
26 עובדתית ועל אפשרות תיקונה של הטעות).

27 26. אולם נקבע כי זכותו של המל"ל להוציא שומות ניכויים משל עצמו:

28
29 כאשר המוסד מסתמך על שומת ניכויים שנערכה במס הכנסה, נקבע
30 בפסיקה כי ראוי שתהיה התאמה בין קביעות פקיד השומה במס הכנסה
31 לקביעות פקיד הגביה במוסד (דיון נה/0-14 "גדות" תעשיות פטרוכימיות
32 בע"מ – המוסד לביטוח לאומי, פד"ע כ"ח 514)..

...

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

ובפסק הדין עב"ל 82/09 איציק מועלם - המוסד לביטוח לאומי (24.1.10) נקבע
כך:

"לעניין תשלום דמי ביטוח לאומי קיימת זיקה ברורה בין חוק הביטוח
הלאומי ובין פקודת מס הכנסה. זיקה זו מעוגנת בהוראות פרק ט"ו
לחוק הביטוח הלאומי העוסק בדמי ביטוח. סימן ב' לפרק ט"ו האמור,
קובע כי ההכנסה לעניין חובת תשלום דמי הביטוח תהא מבוססת על
נתוני מס הכנסה (ראו דב"ע נה/0-234 אביד - המוסד לביטוח לאומי,
[פורסם בנבו] פד"ע ל"א, 518, 528). כך, סעיף 344 קובע כי הכנסתו
החודשית של "עובד" תראה כהכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף
2(2) לפקודת מס הכנסה ואילו סעיף 345(א) קובע כי הכנסתו
החודשית של "עובד עצמאי" תראה כהכנסתו מהמקורות המפורטים
בפיסקאות (1) ו-(8) של סעיף 2 לפקודת מס הכנסה. בהתאם לאותו
עקרון, קובע סעיף 345(ב) לחוק הביטוח הלאומי, לגבי עובד עצמאי,
לאמור: "(ב) - (1) ההכנסה בשנה השוטפת תיקבע על פי השומה
הסופית של ההכנסה כאמור לאותה שנה לפני כל פטור, ניכויים
וזיכויים לפי פקודת מס הכנסה...". מכאן שהמפתח לקביעת הסכום
תשלום דמי הביטוח הלאומי היא שומת מס הכנסה, על כל הקביעות
העובדתיות העומדות בבסיסה."

...

הנה כי כן, מכלל האמור עולה כי המוסד רשאי להוציא שומת ניכויים
בעצמו, אך משנערכה שומת ניכויים על ידי מס הכנסה רשאי המוסד
להתבסס עליה.

עבל (ארצי) 57587-03-19 המוסד לביטוח לאומי - מגן דוד אדום, ניתן ביום 24.8.20. שם
סעיף 43 (ההדגשה אינה המקור - א.ג.כ.).

27. אם כן, על פי הפסיקה רק אם הופעל שיקול דעת בשומת מס הכנסה יכול והוא יחייב את
המל"ל:

"שלישית, ערים אנו לכך כי בשנים נשוא הערעור הגישו המערער ורעייתו דוחות למס
הכנסה, המהווים שומות עצמיות מכוח סעיף 145(א)(1) לפקודה. שומות עצמיות אלה הפכו
לסופיות בדיני המס. לכאורה, בערעור שבפנינו עשויה להתעורר שאלת היחס בין פקודת מס
הכנסה לחוק הביטוח הלאומי. נקדים ונעיר כי ברי שמקום בו הופעל שיקול דעת מינהלי בידי
רשויות המס על המוסד לכבד שיקול דעת זה, אלא אם הוסמך במפורש או במשתמע לסטות
מכך. בענין זה נאמר בדב"ע (ארצי) נה/0-14 גדות תעשיות פטרוכימיות בע"מ - המוסד
לביטוח לאומי, פד"ע כח"ע 514 (להלן: ענין גדות) כך:

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

1 "יש לבחון במבט רחב את מסכת חקיקת הביטחון הסוציאלי, עם
 2 החקיקה המשולבת בה, כגון הקביעות בפקודה המשפיעות על
 3 הוראות חוק הביטוח הלאומי. ראייה שכזו מוליכה למסקנה כי
 4 קביעות עובדתיות הנעשות על-ידי רשות מינהלית אחת, על-פי
 5 סמכותה שבחוק, ראויות לכיבוד על-ידי רשות מינהלית שנייה,
 6 כאשר הנושא הנדון קשור או משותף לפעילויותיהן
 7 ולסמכויותיהן של שתי הרשויות. חריג לכך הוא כאשר הרשות
 8 המינהלית השנייה הוסמכה במפורש בחוק לחרוג מקביעות אלה
 9 או שהוסמכה להבחין הבחנות בתחום שעליו היא מופקדת.
 10 דוגמה לכך היא ההוראה בסעיף 164(א) לחוק הביטוח הלאומי,
 11 בו נקבע כי מהכנסת עובד עצמאי על-פי שומת מס הכנסה,
 12 יופחתו סכומים מסוימים שפורטו.

...

13
 14 חזקה היא כי פקיד השומה פועל כהלכה בקביעה האם הוצאות
 15 מסוימות של מעביד הן בגדר "הוצאות עודפות", ועל כן יש מקום
 16 לכך שקביעה זו תכובד על-ידי המוסד".

17
 18 ואולם, הנידון אינו בהכרח דומה לראיה, שכן בענייננו המדובר בשומות עצמיות שהפכו
 19 לסופיות משפקיד השומה לא ערך שומות לאותן שנות מס לפי סעיף 145(א)(2)(ב) לפקודה
 20 (שומה לפי מיטב השפיטה) ואף לא לפי סעיף 145(א)(2)(א) (אישור השומה העצמית של
 21 הנישום). משמע, השומות הפכן לסופיות בדיני המס לא מכוח הפעלת שיקול דעת מינהלי
 22 של פקיד השומה ביחס אליהן, כפי שהיה בענין גדות, אלא עקב חלוף הזמן והעדר הפעלת
 23 שיקול דעת מינהלי."

24 (עב"ל 40609-10-18 אהרון דב מונדרי – המל"ל, ניתן ביום 14.11.19. שם סעיף 30)

25
 26 28. אם נישום דיווח למס הכנסה בדיווח עצמי (שומה עצמית) הוא אינו מחייב את ביטוח לאומי.
 27 לכן, זכותו של הביטוח הלאומי לבדוק את מהות ההכנסה.

28
 29 29. אם לא הייתה בדיקה של רשות המיסים זכותו של המשיב לכפור בשומה.

30
 31 30. בענייניו של המבקש - המבקש דיווח לרשות המיסים אך בפועל לא שולם מס על ידו כיוון
 32 שהמבקש שילם מס בשוויץ ובשל האמנה למניעת כפל מס, לא שילם מס בישראל. משכך, ולא
 33 היה צורך בהפעלת שיקול דעת מנהלי בשומה שהגיש המבקש. במקרים כגון אלו רשאי המשיב
 34 לערוך בירור באשר למהות ההכנסה המדווחת.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

המל"ל דורש הוכחה שמדובר במגורים בחו"ל

- 1
- 2
- 3 31. בטרם נותן המל"ל החלטתו באשר לפטור מדמי ביטוח לאומי הוא מברר מספר עניינים.
- 4
- 5 32. ראשית, המל"ל דורש הוכחה כי מדובר בדירות מגורים בחו"ל ודורש מסמכים מאמתים.
- 6
- 7 33. שנית, על המשיב להשתכנע כי לא מדובר בעסק (השכרת מספר רב של דירות מגורים).
- 8
- 9 34. רק לאחר קבלת המסמכים הדרושים, המשיב אינו גובה את דמי הביטוח הלאומי:
- 10
- 11 עו"ד אביעד: לא, אולי לא הבנתי אותך נכון. נניח שלגבי שנת 2021 הוציאו
- 12 למישהו חיוב כי לא היו לו את המסמכים.
- 13 העדה, גב' משה: אוקיי.
- 14 עו"ד אביעד: ואז קיבלו את כל המסמכים.
- 15 העדה, גב' משה: ולא גבו.
- 16 (עמ' 65 לפ')
- 17
- 18 ...
- 19 העדה, גב' משה: לא, לא יגבו, זה מוקפא. אנחנו לא גובים באופן אקטיבי.
- 20 עו"ד אביעד: גם מה שלפני פסק דין אולך?
- 21 העדה, גב' משה: לא, לא, אנחנו לא גובים באופן אקטיבי, גם לפני.
- 22 עו"ד אביעד: גם על מה שלפני פסק דין אולך לא גובים באופן אקטיבי?
- 23 ...
- 24 עו"ד אביעד: גם לגבי, אז בואו נעשה סדר. לפי גרסתך לגבי השנים שקדמו
- 25 לפסק דין אולך, כן? שקדמו לפסק דין אולך, 2018, 2019, 2020,
- 26 ואחורה. כן? ביטוח לאומי היום עוסק בגבייה לגבי הכספים
- 27 האלה או לא עוסק?
- 28 העדה, גב' משה: לא גובה באופן אקטיבי, הוא מעביר את זה להקפאה.
- 29
- 30 העדה, גב' משה: שוב, למיטב ידיעתי ולפי מה ששמעתי פה, מ-2022 ואילך
- 31 פוטרים.
- 32 עו"ד אביעד: לא, לפי מה ששמעת, רק לפי מיטב ידיעתך.
- 33 העדה, גב' משה: אז לא, זה לא תחום עיסוקי, אני לא רוצה, לפי מה ששמעתי
- 34 פוטרים.
- 35 עו"ד אביעד: פוטרים?

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

- 1 שמעתי פה. העדה, גב' משה:
2 אבל לא, ראינו למשל שמר סולובייצ'יק לא רק שלא פוטרים עו"ד אביעד:
3 אותו, גובים ממנו, הוא משלם בהוראת קבע כל חודש.
4 שוב, לא מכירה את התיק אישית וזה לא תחום עיסוקי. העדה, גב' משה:
5 (עמ' 66 לפי)
6
7 35. לאחר המצאת המסמכים ולאחר שהשתכנע המשיב כי מדובר בהשכרת דירות מגורים ושאינם
8 עולים לכדי עסק, נותן המשיב פטור או מקפיא את הגבייה עד לאחר המצאת המסמכים. לא
9 מצאנו פגם בכך כפי שיפורט בהמשך.
10
11 גביית דמי הביטוח הלאומי לאחר פסיקת בית הדין הארצי
12
13 36. לאחר פסיקת ביה"ד הארצי המשיב אינו גובה אלא מעכב את הליכי הגבייה מאחר שכאמור
14 המשיב עורך בירור לגבי מהות ההכנסה המדווחת. המל"ל לא גובה באופן אקטיבי:
15
16 זאת אומרת יש הבדל מבחינתך בין שני המסלולים. אם את רואה עו"ד אביעד:
17 שזה מישוהו ששילם מס הכנסה במסלול המוגבל, בזה מסתיים
18 הסיפור, הוא פטור. לעומת זאת, אם הוא שילם מס הכנסה
19 במסלול הרגיל, הוא צריך להמציא לכם שורה של מסמכים.
20 נכון. העדה, גב' סרי:
21 (עמ' 3 לפי)
22
23 העד, מר גדרון: ...
24 למגורים בארץ? "אנחנו פוטרים את השכר הזה רק במידה ובא בן
25 אדם מוכיח לנו שמדובר, הוא הביא לנו חוזה שכירות, בחוזה
26 שכירות יש את השכר. יש את ההכנסה ואנחנו עושים את
27 ההשוואה, רואים שמדובר בהחלט בשכר דירה למגורים. זו
28 ההכנסה שמדווחת במס השולי.
29 אבל גם כאשר, עו"ד אביעד:
30 ואז פוטרים אותו, אם הוא היה מדווח על זה במס מיוחד במילא העד, מר גדרון:
31 לא היינו פונים אליו.
32 (עמ' 42 לפי)
33
34 אני מתקדם. כותב הביטוח הלאומי למבוטח "בשלב זה עומדת עו"ד אביעד:
35 תובענה ייצוגית בנושא, בהתאם להכרעה שתתקבל בדבר

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

1 התובענה נפעל בהתאם. על מנת שנקפיא דרישתנו לתשלום עד
2 למתן הכרעת בית הדין, "עוד פעם, "על מנת שנקפיא דרישתנו עד
3 למתן הכרעת בית הדין, " זאת אומרת אחרת הם לא יקפואו,
4 "נבקש להמציא מסמכים המעידים כי מקור ההכנסה הינה שכר
5 דירה למגורים מחו"ל. יש לשלוח דו"ח מס הכנסה, נספח חו"ל
6 וחווה שכירות המעידים שייעוד הנכס למגורים. " זה פחות או יותר
7 משקף את הגישה של הביטוח הלאומי?
8 כן, כמו שהסברתי. העד, מר גדרון:
9 אוקיי, עכשיו נספח חו"ל, והכוונה היא למסמך הזה אני חושב. עו"ד אביעד:
10 נספח ד' בדו"ח". העד, מר גדרון:
11 נכון. זה המסמך הזה? עו"ד אביעד:
12 כן. העד, מר גדרון:
13 (עמ' 51 לפ')

14

15 אני לא בקיאה כיצד מתנהלים הדיונים בבית הדין הארצי או בית העדה, גב' סרי:
16 הדין האזורי. אני רק יודעת שלנו, כהנחיה אמרו שההנחיה הזו
17 אינה גורפת עד להכרעת הדין וכש,
18 איפה? הכרעת הדין איפה? עו"ד אביעד:
19 שהלשכה המשפטית של המוסד לביטוח לאומי. העדה, גב' סרי:
20 עד שהיא תחליט. עו"ד אביעד:
21 ברגע שהם, העדה, גב' סרי:
22 עד שהיא תחליט אם פסק דין אולך מחייב את הביטוח הלאומי? עו"ד אביעד:
23 לגבי כלל המבוטחים, ואז לא יחייבו את כלל המבוטחים. העדה, גב' סרי:
24 טוב, מעניין. עכשיו האם נכון שכאשר מבוטחים רוצים לשלם עו"ד אביעד:
25 לכם את הכסף, אתם מקבלים את הכסף.
26 כן, אם הוא משלם הכנסות שלא מעבודה את המקדמות השוטפות, העדה, גב' סרי:
27 והוא לא בא ואומר "ההכנסות האלה לא, " ממציא חוזים או כל
28 אישור אחר ואומר "אני לא משלם את זה כי ההכנסות האלה הם
29 אינם צריכות להיות משולמות, אז אני לא אומרת "תעצור, אל
30 תשלם, " או שאני לא מבטלת איזשהו הסדר תשלומים קיים
31 שמבוטח משלם ולא ממשיכה לגבות.

32 (עמ' 6 לפ')

33

34

35

** נספח ד' הוא נספח בו מדווחות הכנסות מחו"ל ומצורף לדו"ח השנתי

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

עו"ד אביעד: ולמה אתם גובים,
העד, מר גדרון: אני לא גובה.

עו"ד אביעד: שנייה, ולמה אתם מקבלים כסף ממני שבוחר לשלם?
העד, מר גדרון: אם בן אדם לא פונה אלי ולא אומר לי שום דבר לגבי החוב, אז אני גובה את הכסף.

(עמ' 53 לפי)

עו"ד אביעד: בסדר. תאשרי, לא יודע. המבוטחים בטח לא יודעים. אבל נניח רגע לצורך השיחה שמבוטח קיבלתם ממס הכנסה שידור שיש לו הכנסה פאסיבית משכר דירה בחו"ל. ואתם מוציאים לו חיוב והוא הביא לכם את כל המסמכים שביקשתם. כל המסמכים, זה נכון שלא מתקבלת בעניינינו כל החלטה על ידי הביטוח הלאומי? אתם מעבירים את זה למקום אחר, מקפויאים, במקרה הטוב מקפויאים הליכי גבייה.

העדה, גב' סרי: מקפויאים.
עו"ד אביעד: אבל אתם לא מקבלים החלטה
(עמ' 7 לפי)

עו"ד אביעד: אם בעצם יגיע מחר מבוטח לביטוח לאומי ויגיד "יש לי הכנסות משכר דירה למגורים בחו"ל, בגין השנים 20 ו-21. אני רוצה החזר," ביטוח לאומי אומר לו לא.

העד, מר גדרון: אם הוא שילם את החוב, כל עוד אין תחולה ואין שום דבר והחוב לא נקבע, כדי שיהיה החזר אני לא כל כך מומחה לנושאים של הגבייה, אבל אני מבין שצריך ליצור את יתרת הזכות. בשביל ליצור את יתרת הזכות אני צריך להגדיר שההכנסה הזאת פטורה. אבל כמו שאמרנו, אין לנו תחולה עדיין, אז אני לא יכול להגדיר את זה כפטורה ולכן היא נשארת כחייבת, אבל אנחנו לא גובים את החוב. אז בשביל שהוא יקבל את ההחזר אני צריך להגדיר את זה כפטור, ואנחנו לא עושים את זה כי אין לנו את התחולה עדיין.

(עמ' 53 לפי)

עו"ד אביעד: תן לי, אתה כל הזמן עונה לפני שאני מסיים את השאלה. אבל ביטוח לאומי כרגע גובה חובות עבר, חובות עבר שלפני ינואר 22.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

- 1 האם בשנת 2022, 2023 ו-2024 הביטוח הלאומי ממשי לגבות
2 חובות עבר?
3 העד, מר גדרון: כל עוד החוב קיים ולא מדובר בשכר דירה למגורים אז כן.
4 עו"ד אביעד: זאת אומרת שאתם, לא רק שאתם טוענים שפסק דין אולך הוא
5 פרוספקטיבי, אתם גם לא מתייחסים,
6 העד, מר גדרון: לא, לא מדובר בכלל באולך,
7 (עמ' 55 לפי)
8
9 37. המל"ל מיידע את הנישומים אודות החלטת בית הדין הארצי. בעדויות שבו העדים והסבירו כי
10 נעשית בדיקה לגבי מהות ההכנסה:
11
12 עו"ד אביעד: אוקיי, אז נגיע להמשך, נגיע לזה. תראה, אני עברתי על התצהיר
13 שלך. עברתי על התצהיר שלך ואני מתעלם כרגע מההפניות שלך
14 לסעיפי חוק כאלה ואחרים. אבל אני מודה שאני נדהמתי ממה
15 מסוים בתצהיר שלך, תראה התצהיר שלך הוא מ-4 באוגוסט 22.
16 אני מדבר על התצהיר העיקרי. אחר כך נתת עוד תצהיר. אני
17 מדבר כרגע על התצהיר העיקרי. הוא מ-4 באוגוסט 22,
18 כשהכרעה בעניין אולך היא מינואר 22. אתה נתת תצהיר 7
19 חודשים לאחר מכן. ובכל זאת אתה מסביר בתצהיר שלך כי "מי
20 שבחר לדווח על הכנסות משכר דירה למגורים בחו"ל ולשלם מס
21 רגיל על הכנסה פסיבית ולא מס של 15% איננו נהנה מפטור
22 מדמי ביטוח לאומי." הרגע אמרת לנו הפוך, זאת אומרת
23 שהביטוח לאומי כן פועל פרטנית בהתאם לפסק דין אולך וכו'.
24 ואתה כתבת בתצהיר שלך, אני יכול להפנות אותך לסעיפים,
25 כתבת אחרת. יכול להיות?
26 העד, מר גדרון: אתה רוצה הסבר?
27 ...
28 העד, מר גדרון: לא חלות הוראות הפטור כל עוד לא הוכח שמדובר בשכר דירה
29 למגורים. מה שאנחנו עושים זה מרגע שאנחנו קיבלנו את המידע
30 הזה, אנחנו פונים למבוטח. אומרים לו "תסביר לנו, האם מדובר
31 בשכר דירה למגורים בחו"ל?" אם שוכנענו, הפקיד בסניף שוכנע
32 על ידי המסמכים וכל מה שנדרש להציג, שמדובר בשכר דירה
33 למגורים בחו"ל אז נכנס אולך.
34 עו"ד אביעד: וגם בסעיף 24 אתה כותב את זה שוב "אולם, ככל שחל ההסדר
35 הרגיל ושיעורי המס הרגילים החלים בסעיף 121 לפקודה, לא חל

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

- 1 הפטור כאמור. " זאת אומרת, עכשיו אתה בעצם אומר לנו
2 שכשאתה כתבת שלא חל הפטור, אתה מתכוון שהוא יחול עם
3 יוכח.
4 העד, מר גדרון: בדיוק.
5 הבנתי כי זה לא (מדברים יחד). עו"ד אביעד:
6 אנחנו לא יכולים לדעת שההכנסה שסווגה לפי 121, מס שולי העד, מר גדרון:
7 לצורך העניין, האם מדובר בנכס למגורים בחו"ל או שמדובר ב,
8 לצורך העניין חברת LLC.
9 לזה התכוונת? אוקיי. עו"ד אביעד:
10 אין לנו שום מושג. העד, מר גדרון:
11 (עמ' 40 – 41 לפי)
12
- 13 38. על פי דוגמאות שהובאו ע"י המבקש (נספח א' לתגובה לתשובה). לאחר פסיקת בית הדין הארצי
14 המשיב ביטל את העיקולים שבוצעו בחשבונות של נישומים אשר חוייבו והוקפאו פעולות
15 האכיפה אכן כעולה ממכתבים אלו המשיב אינו פוטר מתשלום החוב. המשיב אינו מתעלם על
16 פי הדוגמאות שצורפו לתגובה לתשובה מפסיקת בית הדין. עם זאת ישנם מקרים בהם יש משום
17 הטעיה. כך לדוגמא, ביום 7.7.22, כחצי שנה לאחר הכרעת בית הדין הארצי משיב המשיב
18 למבוטח אשר דרש החזר פרטני כי: "הכנסות דירה לצורך מגורים בחו"ל, עדיין לא התקבלה
19 פסיקה לגבי חיוב עליהם מבית המשפט". דבר שאינו נכון.
20
- 21 39. לא נסתרה טענת המשיב כי הוא לא חייב את המבקש כהכנסות "מעסק" אלא כהכנסות שאינן
22 מעבודה ("פאסיביות") המחויבות בשיעורי דמי ביטוח נמוכים יותר (סעיף 82 לתשובה.
23
- 24 40. אנו מסכימים עם המשיב כי החל ממועד פס"ד "אולך" (4.1.22) הוא אינו גובה כספים
25 ממבוטחים וכי המבוטחים המבקשים פטור במקרים מסויימים יהיה עליהם להוכיח באותם
26 מקרים כי אכן אין לגבות מהם דמי ביטוח לאומי.
27
- 28 41. **סיכום ביניים** – מהעדויות עלה כי פסק הדין בעניין אולך מוחל ע"י הביטוח הלאומי בכך שהוא
29 מברר את מהות ההכנסה ואם מדובר בשכירות מגורים בחו"ל, הוא מקפיא את החוב. המל"ל
30 לא גובה כספים בניגוד לדין שכן הוא מקפיא את החוב. המל"ל לא גובה באופן אקטיבי.
31
32
33
34
35

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

עילת התובענה

- 1
2
3 42. עילת התובענה הייצוגית מתבססת על פרט 11 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות אשר
4 עוסקת בתביעה להשבה סכומים שגבתה רשות שלא כדין. המבקש מפנה לחוק עשיית עושר ולא
5 במשפט.
6
7 43. ברם בסעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי נקבעה הדרך להשבת תשלומי היתר ששולמו בגין דמי
8 ביטוח לאומי:
9
10 (א) שולמו למוסד דמי ביטוח לפי חוק זה או כספים לפי חוק אחר ביתר (להלן
11 - תשלום יתר), יחולו הוראות אלה:
12 (1) תשלום היתר יוחזר בתוך 12 חודשים מיום שהומצאו למוסד כל
13 הנתונים הנדרשים לצורך ביצוע ההחזר, בצירוף תוספת לפי שיעור עליית
14 המדד שפורסם לאחרונה לפני היום שבו הוחזר תשלום היתר לעומת המדד
15 שפורסם לאחרונה לפני היום שבו שולם תשלום היתר;
16 (2) לא הוחזר תשלום היתר לאחר שחלפו 12 חודשים מהיום שבו הומצאו
17 למוסד כל הנתונים כאמור בפסקה (1), יוחזר תשלום היתר בצירוף תוספת
18 הצמדה כאמור בפסקה (1), ובעד החודש ה-13 ואילך – גם בתוספת ריבית
19 בשיעור של 1% לשנה;
20
21 44. סעיף 362 לחוק הוא עילה ספציפית בחוק הביטוח הלאומי, אם כי מדובר בעילת תביעה אישית
22 ולא בתובענה ייצוגית.
23
24 45. לנוכח הוראות סעיף 6 (א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט אין תחולה לחוק אם חלות הוראות
25 מיוחדות על פי חוק אחר:
26
27 "הוראות חוק זה יחולו כשאין בחוק אחר הוראות מיוחדות לענין הנדון ואין הסכם אחר בין
28 הצדדים".
29
30 בהקשר לסעיף 6(א) נקבע בפסיקה:
31 "סעיף 6(א) לחוק עשיית עושר מסייג עם זאת את תחולתם הרחבה של דיני עשיית עושר ולא
32 במשפט בשיטתנו בקבעו כי "הוראות חוק זה יחולו כשאין בחוק אחר הוראות מיוחדות לענין
33 הנדון ואין הסכם אחר בין הצדדים". משמע – ככל שקיים בדן ספציפי הסדר כולל השולל
34 את התערבותם של דינים חיצוניים לו, דיני עשיית עושר לא יחולו".

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

- 1 (דנ"א 5679-21 SANOFI S.A נ' אוניפארם בע"מ, ניתן ביום 26.12.23. שם סעיף 5 - פורסם
2 במאגרים האלקטרוניים).
3
4 46. משקיים הסדר ספציפי בחוק הביטוח הלאומי להשבת כספים, לא ניתן לנהל הליך תובענה
5 ייצוגית כנגד המל"ל בהתבסס על חוק עשיית עושר ולא במשפט.
6
7 העילה האישית
8
9 47. אין חולק כי המבקש חויב בדמי ביטוח עקב דירותיו בחו"ל.
10

מס
מסמך מס' 158760 סדר מס' 1183

המוסד לביטוח לאומי
www.btl.gov.il

לדעתך, באתר השירות האישי של הביטוח הלאומי, תוכל לקבל מידע על חשבונך. לשם כך, יש להזמין קוד אישי באתר האינטרנט או לקבלו בסניף.
טל: *6050 04-8812345 מענה טל: א-ה 08:00-17:00
ש.קבלת קהל: א, ג, ה, ח 08:30-17:00
פקס: 02-6755444 זימון תור: ב-8321*

הסניף: ירושלים
שמעון בן שimon 4 ת"ד 00766
ירושלים 9100700
חוליה: 09

לכבוד: **יצחק זאב סולוביץ'יק**
שדורצקיין 41/16
ירושלים 9446519
906-117-055

ט' חשון תשפ"א
27/10/2020
ת.ז. 06-666514-2

הנדון: דרישה לתשלום על פי סעימים 4 ו-5 לפקודת המיסים (גבייה)

בהמשך למכתבנו מיום 27/08/2020 חיינו להודיעך כי עליך לשלם מיד את הסכום 29,484 ש"ח המגיע לנו מומך אם לא תשלם/תשלמי מיד וינקטו נגדך אמצעים על פי פקודת המיסים (גבייה) הכוללים, בין היתר, תפיסת רכושך ומכירתו והטלת עיכול על משכורת או חובות המגיעים לך. הוצאות העיכול, ההובלה והאחסנה שיגרמו עקב תפיסת המטלטלון יחולו עליך. הסכום שלעיל הוא לאחר תשלום אחרון בסך 128 ₪ מיום 15/10/20.

חוב זה חושב לתאריך 27/10/20 וממשיך לשאת כנסות והצמדה עד לכיסוי החוב בכפולא.

הסכום לתשלום: **29,484** ₪

את החוב ניתן לשלם:
1. בברזים אשראי: בטלפון 08-8509911 או 06050. באתר התשלומים בכתובת www.btl.gov.il/payments ובסניפי הניטוח האומי.
2. במזומן או בהמחאה אחת. בכל הבנקים באמצעות שובר תשלום רמזי.

11

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

3. בהפחאות: בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך.
4. בהוראת קבע: בטלפון 6050, ובסניפי הביטוח הלאומי.
5. בהעברה בנכסית: באחד התשלומים בלוחות www.btl.gov.il/payments.

לידיעתך,
תשלום כל החוב בכרטיס אשראי הוא במזומן יעזור מיידית את כל פעולות האכיפה.
תשלום החוב בכל אמצעי אחר, עלול לאחר את עצירת פעולות האכיפה.

בברורים: אל לכתוב למקור הנכסית בסיוע על פי הפרטים בכתובת הודעה זו.
דרושה זו יראוה כאילו: נוסדה ליהלנה אם הונחה במסגרת מגוריו או עסקו הרגול של החייב.
זכור: מיגור בתשלום עלול למנוע בזמיות המבוטח ומשפחתו לנוטלות הביטוח הלאומי.
אם שילמת חובך, אנא יאה הודעה זו כמבוטלת

מזהה הודעה: 511718
מכירת תחום כלירה- נכסית וביטוח
בכבוד רב,
ציונה בניאן

שם מבוטח: סולוביצי'ק יצחק זאב | מספר זהות: 06-666514+2
ניתן לשלם את השובר **בסניפי בנק הדואר**, באמצעות הסמארטפון, במוקד טלפוני 08-6509911 או באחד התשלומים של הביטוח הלאומי.

חתימת הדואר	סוג תשלום	לתשלום בכנס הדואר ח-ן 5-00134+4	לתשלום באמצעות סמארטפון (ע"י סריקת קוד QR)
יתרת חובך: ליום: 27/10/20	סכום: ש"ח 29,484		

לפקיד הדואר: להחתמה הכנס את הטופס עד **הקו התחתון** של התשלום המתאים.

(נספח ט"ז לבקשה)

48. לאחר שמיעת עדותו של המבקש אנו סבורים כי המבקש אינו מתאים בכל מקרה לשמש כתובע ייצוגי. המבקש לא ידע לומר כמה דירות יש לו אלא רק בחקירה הנגדית וגם אז תשובותיו היו לא ברורות.

49. גם אם מדובר בבחור ישיבה והוא אינו מטפל בפועל בדירות, אין בכך כדי לקבוע כי אין מדובר בעסק:

העד, מר סולוביצי'ק: **אז אני עוזר לך, טוב. אבל תן לי לגמור כי לפני זה לא נתת לי לגמור.**

עו"ד פולסקי: **בכבוד.**

העד, מר סולוביצי'ק: **עכשיו אתה שואל אותי עוד פעם? אז הפעם כן?**

עו"ד פולסקי: **כן, אני אשתדל.**

העד, מר סולוביצי'ק: **אוקיי, אז אני אתחיל אולי מוקדם מה שתבין אולי עוד יותר מוקדם. אני אתחיל איך כל ההשקעה הזאת**

התחילה ואני אסביר מה ההשקעה. ההשקעה הזו היא

כל כולה היא עלתה מיליון שקל. אני אגיע איך יש לי את

המיליון, כשקניתי את הדירה הזאת בירושלים 3 מיליון

שקל לקחתי משכנתה של מיליון. עכשיו באותה תקופה

פניתי, לא זוכר מי פנה למי. הוא פנה אלי, אני פניתי

אליו. יש לי בן דוד ראשון, הוא עוסק בהשקעות

(עמ' 20 לפי)

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

- 1 העד, מר סולובייצ'יק: ...
- 2 הוא השקיע את הכסף שלי, אני יודע, בנכס אחד מרכזי. הוא גם
- 3 בשותפות, לא הכל שלי. הדו"ח מה שאתה רואה פה זה לא הכל
- 4 שלי, אבל אני לא יודע אם זה הנכס המופיע עם הזה או זה, כן,
- 5 עכשיו חלק השקיע "בונט" שני נכסים. אחד בהתחלה ואחרי זה
- 6 בהמשך, לא יודע בדיוק. עכשיו כמה דירות יש פה? אני יכול לספור
- 7 כמוך. אתה רואה, יש פה "רכט ולינסק" אתה יכול לספור 1, 2, 3,
- 8 4, 5, 6, 7, 8, 9. בין לראשונה אני רואה עכשיו שאני עושה את זה.
- 9 בנכס הזה יש 9 דירות. אחרי זה אתה רואה כתוב במקום מספר
- 10 חדרים כתוב Parking place, נכון? זה מספרי חניה 1, 2, 3, 4,
- 11 5, 6, 7, 8, 9. 8 דירות, 9 חנויות אתה רואה, זה בנכס הזה.
- 12 יש לי, רק שאני ארשום לעצמי, יש לי 8 דירות, 9 חנויות?
- 13 כן, ככה אני סופר, תספור ביחד איתי.
- 14 אני לא יודע, אני לא, אני לא כל כך מבין אותך, סליחה.
- 15 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, לא, עוד פעם, לא, 9 דירות ו-9 חנויות.
- 16 9 דירות, 9 חנויות והם מושכרות בנפרד?
- 17 אתה רואה יש פה רשימת שוכרים.
- 18 (עמ' 20 – 21 לפ')
- 19
- 20 העד, מר סולובייצ'יק: את החניה, אתה יודע מה? זה אין לי מושג. אין לי מושג, אתה יכול
- 21 לבדוק בשומות, כנראה שכן. אתה רואה יש מקומות שכתוב לירז
- 22 דאנט?
- 23 כן.
- 24 העד, מר סולובייצ'יק: זה באנגלית גם לא אתה יודע. זה נקרא רק. כנראה שלא עובד ביחד
- 25 אלא אם כן (לא ברור), לא, אחד מהשמות הוא כן אותו שם של
- 26 הדירה אני רואה. בוא נראה עוד אחד. (מדברים יחד).
- 27 אז באותו נכס, רק בשביל שיהיה ברור לפרוטוקול.
- 28 כנראה זה, זה אותם שמות, כנראה שכן.
- 29 באותו נכס יש לי 9 דירות.
- 30 כן.
- 31 9 חנויות.
- 32 נכון.
- 33 שהם ככל הנראה מושכרות בנפרד.
- 34 העד, מר סולובייצ'יק: הם אותם שמות, לא יודע.
- 35 (עמ' 21 לפ')

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

- 1
- 2 51. טוען המשיב כי המבקש לא העביר מסמכים לבקשת המשיב (חוזי שכירות וכו'). המבקש
- 3 המציא מסמך בגרמנית ולא ניתן לדעת ממנו דבר:
- 4
- 5 **העד, מר סולובייצ'יק:** כן. אז אם אתה נותן דרישה לבקש לברר מהות הנכס.
- 6 אני יכול לשלוח לך עכשיו תמונה מהנכס כאילו, אני
- 7 שולח לך תמונה של (לא ברור) שוכרים מה שקורה. כן?
- 8 זה תמונת המצב. עכשיו אם ביטוח לאומי היה מבקש ש,
- 9 מה הקשר לעכשיו? זה התאריך, אז הייתי פונה לחברת
- 10 הניהול, הייתי מבקש רשימת חוזי, רשימה,
- 11 בסדר, אבל כששאלו אותך בזמן אמת,
- 12 מה מהות,
- 13 **העד, מר סולובייצ'יק:** ...
- 14 **עו"ד פולסקי:** אבל גם כל ההכנסות שיש במסמך הזה, אגב זה ביורו?
- 15 זה בפרנק? זה במרק? באיזה,
- 16 בפרנק, נכון. **העד, מר סולובייצ'יק:**
- 17 פרנק שוויצרי? **עו"ד פולסקי:**
- 18 שוויץ זה פרנק שוויצרי, כן. **העד, מר סולובייצ'יק:**
- 19 לא יודע. פרנק שוויצרי, אין לי, בוא תאשר לי שאין לי
- 20 שום דרך לדעת מהמסמך שהגשת מה הקשר בינואר
- 21 לבין הסכומים שחויבת?
- 22 **העד, מר סולובייצ'יק:** אוקיי.
- 23 מאשר לי. **עו"ד פולסקי:**
- 24 הוא לא יכול לאשר לך מה שאתה מבין. **עו"ד אביעד:**
- 25 (עמי 24 לפי)
- 26
- 27 52. המבקש שילם מס בשוויץ אך בשל האמנה למניעת כפל מס, לא שילם המבקש מס בארץ:
- 28
- 29 **עו"ד פולסקי:** של 63,000 שקל, סך הכל הכנסות, ואז החיוב במס בארץ
- 30 מתקזז כנגד מה ששילמת בחו"ל. באותה שנה אין לך
- 31 בכלל הכנסה חייבת אפילו. סך הכל ההכנסות, לא רשום
- 32 שום דבר בשורה הזאת. זאת אומרת לכאורה באותה שנה
- 33 לא היו לך בכלל הכנסות. עזוב את השאלה הבאה של
- 34 הניכוי מס בחו"ל כנגד חיוב המס בארץ. פשוט שאלה
- 35 אינפורמטיבית לגמרי. אם אתה יכול להסביר לי איך זה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

1 קרה. שמ-847,000 שקל בסופו של דבר אין לך בכלל
2 הכנסה שהיא חייבת במנותק משאלת הניכוי מס או
3 הקיזוז מס.
4 אין לי תשובה.

העד, מר סולובייצ'ק:

....

6 רק שאלה אחת, עוד פעם, יש לי הרבה שאלות על
7 התצהיר בגלל שעוד פעם, אני אומר את זה גם
8 לפרוטוקול וגם לגבירתי בגלל שכולו משפטי, אז
9 מבחינתי חברי פשוט היה יכול להכניס אותו לסיכומים,
10 כמובן שדעתנו אחרת, אבל אין מקומו בתצהיר ולכן אני
11 לא שואל על כל סעיף וסעיף, למרות שכל סעיף וסעיף
12 מבחינתי הוא שגוי. אני רק מבהיר את זה. בסופו של
13 דבר אני מבין שרכשת את הנכסים האלה? בעצם באיזה
14 סוג של הלוואה או משכון, חבר שלך וכו', נכון?
15 כן, רשם על שמי, לא כולו, כן? יש לי זכויות שם.

עו"ד פולסקי:

העד, מר סולובייצ'ק:

(עמ' 32 לפ')

18 53. כעולה מחקירתו של המבקש למבקש דירות וחניות ולכן, סעיף הפטור מדמי ביטוח לאומי אינו
19 חל אם מדובר בעסק.

21 54. לבחינה אם מדובר בעסק ולא בהשכרת דירות כהכנסה פסיבית מתקיים המבחן הכמותי (כמות
22 הדירות) ומבחני עזר נוספים: מבחן היזמות (האם נעשו פעולות של השבחת הנכסים), מבחן
23 הבקיאיות (בקיאיות בפעולה העסקית של הנישום או של שלוחו) (בהשכרת דירות מגורים מבחן
24 זה הוא שולי), מבחן המימון (משך תקופת הלוואה - ככל הלוואה ארוכה טווח מדובר באופי
25 מסחרי, מימון חיצוני הוא אינדיקציה לסממן עסקי אך העדרו לא מעיד כי אין מדובר באופי
26 מסחרי), מבחן תדירות הפעולות הנדרשות לשם תפעול הדירות (חתימה על חוזים, הסתייעות
27 באנשי מקצוע), מבחן גורמי הייצור (ידע, מומחיות של הנישום מול גורמים חיצוניים שלנישום
28 אין השפעה עליהם כגון ריבית)(ע"א 7204/15 פקיד שומה תל אביב 4 נ' עיזבון המנוחה דפנה
29 לשם ז"ל, ניתן ביום 2.1.18).

31 55. המבקש טען שהשקיע מיליון ₪. המבקש לא הוכיח כי זו הייתה השקעתו שמאן דהוא מטעמו
32 מפעיל את השכרת הדירות. מבחנים אלו דורשים בדיקה וכך מבקש המל"ל בצדק לעשות
33 בעניינו של התובע ולא ליתן לו פטור אוטומטי.
34

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

56. **סיכום ביניים** – אין עילת תביעה על פי דין כפי שנתבעה בבקשת אישור זו. בשלב זה יכולנו לדחות את הבקשה נוכח מסקנתנו דלעיל כי למבקש אין עילת תביעה אישית ואין גם עילת תביעה קבוצתית ברם נתייחס לשאר הסוגיות שעלו במסדרת טענות הצדדים.

הודעת חדילה

57. אין חולק כי ביטוח לאומי הוא רשות כהגדרתה בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, תש"ס – 2000:

"רשות" - רשות מרשויות המדינה, רשות מקומית, וכן גופים ואנשים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על פי דין;

58. בסעיף 9 לחוק תובענות ייצוגיות נקבע:

(א) הוגשה בקשה לאישור בתביעה כמפורט בפרט 11 בתוספת השניה (בחוק זה – תביעת השבה נגד רשות), לא ידון בה בית המשפט אלא לאחר שחלפה תקופה של 90 ימים מהמועד שבו הוגשה הבקשה לאישור ובית המשפט רשאי להאריך תקופה זו מטעמים שיירשמו (בסעיף זה – המועד הקובע).

(ב) בית המשפט לא יאשר תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות, אם הרשות הודיעה כי תחדל מהגביה שבשלה הוגשה הבקשה לאישור והוכח לבית המשפט כי היא חדלה מהגביה כאמור לכל המאוחר במועד הקובע.

59. על פי סעיף 9(ב) לחוק תובענות ייצוגיות הרשות שכנגדה הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית יכולה ליתן "הודעת חדילה" בתוך 90 יום ובמקרה זה ידחה בית המשפט את התובענה כיייצוגית. על הרשות להוכיח לבית המשפט במסגרת הודעת החדילה כי היא חדלה מן הגביה הבלתי חוקית "במועד הקובע". קרי, הרשות מודה בטעותה לאחר קבלת בקשת האישור ומפסיקה את הגביה.

60. המועד הקובע הוא 90 יום מיום הגשת בקשת האישור אלא אם יש טעם המצדיק את הארכת "המועד הקובע" על ידי בית המשפט (בר"מ 13-7689 מינהל מקרקעי ישראל נ' דוד דהאן, ניתן ביום 29.6.14).

61. תוצאת קבלת הודעת החדילה, כי בקשת האישור נדחתה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20

09 יוני 2024

- 1 הודעת החדילה מעניקה לרשות מעמד מיוחד, לפיו היא יכולה לחדול מן הגבייה הלא חוקית .62
- 2 והיא תהיה חסינה מתביעה ייצוגית ונשמטת הזכות לנהל תובענה ייצוגית להשבת הסכומים
- 3 שנגבו בעבר. הארכת מועד תינתן על פי החוק "מטעמים שירשמו".
- 4
- 5 המל"ל לא הגיש בקשה להארכת מועד להגשת הודעת חדילה אלא הגיש הארכת מועד .63
- 6 בתשובתו לבקשה.
- 7
- 8 ברי כי לאחר הודעת החדילה לא ניתן להמשיך ולגבות את הגבייה הבלתי חוקית. כפי שראינו .64
- 9 לעיל דה פקטו המל"ל לא גבה כספים אלא הקפיא את החוב. מדובר במעין הודעת חדילה.
- 10
- 11 היה על המשיב ליתן הודעת חדילה תוך 90 יום מיום קבלת הבקשה ברם במקרה דנא התנהלו .65
- 12 הליכים מקדמים בבקשה עוד כשהתנהלה בבית המשפט המחוזי, תוך שבית המשפט המחוזי
- 13 התיר למשיב להגיש תשובתו במועד שהוגש (לאחר בקשות לאורכה שהוגשו לבית המשפט-ראו
- 14 גם נספח א1 לתשובה לתגובה). אכן לא הוגשה הארכת מועד כנדרש להודעת חדילה ברם במועד
- 15 הגשת הבקשה היה פסק הדין של האזורי בהליך ערעור בבית הדין הארצי.
- 16
- 17 עם זאת, המשיב יכול היה להגיש תשובתו לבקשה ובמקביל להגיש הודעת חדילה ובלבד .66
- 18 שנעשית בפועל הודעת חדילה דבר המהווה מעין עיכוב הליכים. החוק לא אסר זאת. הודעת
- 19 חדילה או הארכת מועד להודעת החדילה יכולה להיות טענה חלופית. לא מצאנו כל פגם.
- 20
- 21 הודעת חדילה משמעה הפסקת הגבייה. המשיב לא חדל לגבות אלא חדל לגבות בפועל. קרי, .67
- 22 הקפיא את החוב. במקרה דנא המשיב לא גבה בפועל מנישומים דמי ביטוח לאומי. כך שהלכה
- 23 למעשה מדובר בהודעת חדילה.
- 24
- 25 לא נגרם נזק לנישומים כיוון שהלכה למעשה לא נעשתה גבייה למצער מתחילת 1/22 (עת .68
- 26 התקבל פסק הדין של בית הדין הארצי).
- 27
- 28 בעת הגשת התשובה המצב המשפטי לנוכח פסיקת בית הדין הארצי הייתה ברורה. הודעת .69
- 29 החדילה שהוגשה במסגרת התשובה היא למעשה הצהרה עתידית על כך שבעתיד מבוטחים
- 30 שיפנו ויבקשו החזר לגבי כספים שנגבו מהם לאחר מועד מתן פסק הדין בעניין "אולך" אולי
- 31 יקבלו החזרים. בצדק המשיב אינו כובל עצמו להעדר בדיקה והענקת פטור אוטומטית. אנו
- 32 סוברים כי על המשיב לבדוק את מהות הדיווח ורק אז לפטור מדמי ביטוח לאומי.
- 33
- 34
- 35

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

איתור חברי הקבוצה

- 1
2
3 70. הקבוצה הוגדרה בבקשה (סעיף 1.2 לבקשת האישור): **כל מבוטח אשר יש לו הכנסה פאסיבית**
4 **(ולא מעסק) מהשכרת נכסים למגורים מחוץ לישראל (להלן: "הכנסה הפאסיבית") אשר**
5 **בחר בדו"ח המס השנתי לדווח על ההכנסות הללו בחישוב מס במסלול רגיל לפי סעיף 121**
6 **לפקודת מס הכנסה... (ושלא כ"עסק") ושילם או חוייב בתשלום דמי ביטוח לאומי בגין**
7 **ההכנסה הפאסיבית במהלך שבע השנים (במידה והוא חוייב בתשלומים חדשים במהלך**
8 **השנתיים שקדמו לבקשת האישור) ולחילופין השנתיים שקדמו להגשת בקשת אישור זו ...**
9 **ועד למתן פסק דין בתובענה הייצוגית ולחילופין עד לאישורה של התובענה דנן כייצוגית."**
10
11 71. על פי מכתב שנשלח מאת רשות המיסים (נספח ב' לסיכומי המשיב) מאחר שהכנסות מדירות
12 בחו"ל המדווחות על פי סעיף 121 נעשות בשדה כולל שמחוייב במס מלא, דחתה רשות המיסים
13 בקשה ליתן מידע בנוגע לכמות הנישומים אשר דיווחו ועל הכנסה מדירות מגורים על פי סעיף
14 121 בשל הצורך בהשקעת של משאבים לצורך הנפקת המידע ולכן, לא ניתן היה לספק את
15 המידע המבוקש (בשונה ממסלול 122 שקל לאתרו בשל דיווח נפרד).
16
17 72. אכן בשומות מס הכנסה יופיעו הכנסות מנכס בית בארץ ובחו"ל יחדיו וכי ניתן לאתר את חברי
18 הקבוצה מתוך השומות למס הכנסה (נספח ו' לבקשה) (שדה 059)

מספר תיק: 66665142		שנת מס: 2012		אסמכתא: *006666514220120001*		גרסה: 0001		דף 2 מתוך 4	
ד. הכנסות חייבות בשיעורי מס רגילים		הכנסות שני בני הזוג		בן הזוג הרשום		בן/בת הזוג		שנה לפני הנישואין/מירש	
8.	מנכס בית (לא כולל הכנסה מ"חברת בית")	115,909	059	201	301	301	301	301	301
9.	מ"חברת בית" (מחולקת לפי סעיף 64 לפקודה)		159	202	302	302	302	302	302
10.	מחברה משפחתית (שלא מיניעה אישית)		367	204	304	304	304	304	304
11.	הכנסות אחרות שאינן מיניעה אישית		167	205	305	305	305	305	305
פרט:									

20
21

מספר תיק: 66665142		שנת מס: 2013		אסמכתא: *006666514220130001*		גרסה: 0001		דף 2 מתוך 4	
ד. הכנסות חייבות בשיעורי מס רגילים		הכנסות שני בני הזוג		בן הזוג הרשום		בן/בת הזוג		שנה לפני הנישואין/מירש	
8.	מנכס בית (לא כולל הכנסה מ"חברת בית")	75,980	059	201	301	301	301	301	301
9.	מ"חברת בית" (מחולקת לפי סעיף 64 לפקודה)		159	202	302	302	302	302	302
10.	מחברה משפחתית (שלא מיניעה אישית)		367	204	304	304	304	304	304
11.	הכנסות אחרות שאינן מיניעה אישית		167	205	305	305	305	305	305
פרט:									

23

מספר תיק: 66665142		שנת מס: 2014		אסמכתא: *006666514220140001*		גרסה: 0001		דף 2 מתוך 5	
ד. הכנסות חייבות בשיעורי מס רגילים		הכנסות שני בני הזוג		בן הזוג הרשום		בן/בת הזוג		שנה לפני הנישואין/מירש	
8.	מנכס בית (לא כולל הכנסה מ"חברת בית")	91,189	059	201	301	301	301	301	301
9.	מ"חברת בית" (מחולקת לפי סעיף 64 לפקודה)		159	202	302	302	302	302	302
10.	מחברה משפחתית (שלא מיניעה אישית)		367	204	304	304	304	304	304
11.	הכנסות אחרות שאינן מיניעה אישית		167	205	305	305	305	305	305
פרט:									

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

1

מספר תיק	66665142	שנת מס	2015	אסמכתא:	*00666514220150001*	גרסה:	0001	דף 2 מתוך 5	1301
ד. הכנסות חייבות בשיעור מס רבילים			הכנסות שני בני הזוג		הכנסות "בן הזוג הרשום"		הכנסות ב/בת הזוג		
8. מונס בית (לא כהלל הכנסה מ"חברת בית")			059		201		301		
9. מ"חברת בית" (מחלוקת לפי סעיף 64 לפקודה)			159		202		302		
10. מתברר משפחתית (שלא מגיעה אישית)			367		204		304		
11. הכנסות אחרות שאינן מוגנות אישית פרטית:			167		205		305		

3

73. ברם הנישום גם ממלא טופס דיווח על הכנסות מחו"ל המכונה נספח ד' (מב/2 טופס 1327).
 הביטוח הלאומי מבקש את המסמך. לכן, בהחלט ניתן לדלות ממנו הכנסות ממגורים בחו"ל.
 כמו כן, הנישום מגיש דו"ח רב שנתי לפי תקנות רישום ותקנות בדבר גביית דמי ביטוח (טופס 6101 - נספח ח' לבקשה). ברי כי ניתן לאתר את הנישומים המקבלים שכירות ממגורים בחו"ל אך נדרשת השקעה של דליית הנתונים מתוך טופסי הדיווח.

9

74. נוכח מסקנתנו כי אין לקבוצה עילת תובענה ייצוגית בכל מקרה מתייתרת סוגיה זו.

11

12

13

14

סוף דבר

75. מסקנתנו היא שהמל"ל פועל כדין עת מגיש נישום שומה עצמית לרשות המיסים המתייחסת גם להשכרת דירות בחו"ל ובמקרים אלו זכותו של המשיב לפנות לנישום ולבקש מסמכים ולברר את מהות ההכנסה.

18

76. הבקשה נדחית.

20

77. המבקש ישלם למשיב שכ"ט עו"ד בסך 30,000 ₪ והוצאות משפט בסך 2,000 ₪.

22

23

ערעור בזכות לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 30 יום מיום מתן פסק הדין.

25

26

27

28

29

ניתן היום, ג' סיוון תשפ"ד, (09 יוני 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"צ 49282-12-20
09 יוני 2024

נציג ציבור (מעסיקים)
מר יעקב אורנשטיין

שופטת הבכירה
אריאלה גילצר-כץ,

נציג ציבור (עובדים)
מר משה בן דוד

קלדנים: סוזן בנימין, אסף כהן